

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyílttér sora 40 fillér.

A „Közérdek” eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

A lengyelek felszabadítása.

Budapest szeptember 18.

Morgen tábornok proklamációt intéz a lengyelekhez, a melyben Louza és Varsó kormányzóságok lakóival közli, hogy az orosz Marew hadsereg megsemmisült. Az osztrák-magyar hadsereg Visztulán inueni része pedig Galiczia felől győztesen közeledik az Orosz-Lengyelországban előnyomuló német haderő felé. Hindenburg hadseregének egyik hadtestével elővédként jön és baráti jobbot nyújt a lengyelek felé, felkelésre buzdítja őket.

Politikai és vallásszabadságuk kivívása érdekében hatalmas és kegyelmes császárnak akarataként hitet ez és elvárja a lengyelek lovagias gondolkodásától, hogy bennünket mint szövetségeseket barátságosan fogadjanak.

A Karagyorgyevics-dinasztia bukása.

Bécs, szeptember 18.

A Südslawische Correspondenz abszolút hiteles beszélgetést közöl egy Nisből Szalonikibe érkezett kiváló államférfival, aki elmondta, hogy Szerbiában tisztán látják már a Karagyorgyevics-dinasztia monarchiaellenes politikájának gyászos következményeit és hogy Péter királynak nem marad más választása, minthogy egész családjával és tanácsadóival örökre elhagyja Szerbiát. Franciaország katonai összeomlásával Oroszország Szerbiát magával rántja a romlásba.

A fogolylisták kicserélése.

Bécs, szeptember 18.

A Fremdenblatt arról értesül, hogy Angolország, Franciaország és Oroszország az északamerikai Egyesült-Államok közvetítésére Monarchiákkal kicserélik a fogolylistákat.

A szerbek orosz parancsra törtek be.

Budapest, szeptember 18.

A Neues Wiener Tagblatt megállapítja, hogy a szerbek délvidéki betörése az orosz vezérkar parancsára történt.

Ez is elárulja, mennyire tájékozatlanok az oroszok haderőnk erőarányainak elosztását illetőleg. A szerb betöréssel szemben fellépő ellen-offenzívánk után minden további szerb betörés kizártnak tekinthető.

Lipót Salvator főherceg hősiessége.

Budapest, szeptember 18.

A sebesült katonák beszélnek, hogy Lipót Salvator főherceg hősiességét nagyon lelkesíti tüzeinket, akik versenyeznek abban, hogy méltóak legyenek főparancsnokukhoz.

Harcok Párisért.

Budapest, szeptember 18.

Marnenál nagy ütközet folyik. A németek igen kedvező körülmények között harcolnak. A jelek nagy győzelmet ígérnek a német seregeknek.

A francziák felrobbantották a sebesültek vonatát.

Budapest, szeptember 18.

Charly-sur-Marnenál egy sebesültszállító vonatot, éppen mikor egy hidon át akart haladni, a francziák felrobbantották. — A kocsik mind a folyóba zuhantak, összevissza törtek. A sebesültek nagy részét sikerült megmenteni.

A németek előnyomulása.

Budapest, szeptember 18.

Berlin, szeptember 18. A nagyvezérkar közli:

A Meise és Maas közötti ütközetben végdő döntés még mindig nem történt. Bizonyos jelek arra vallanak, hogy az ellenség ellenálló ereje kezd megbénulni.

A francziák által nagy bravúrral megkísérelt áttörés a szélső német jobbszárnyon a mi csapatainknak minden különösebb erőfeszítése nélkül végül magában összeomlott.

A német hadsereg középső része lassan, de biztosan tért hódít a Maas jobb partján. A szélső ponton az ellenségnek Verdumból megkísérelt kirohanásait könnyűszerrel visszavetettük.

Orosz hősiesség a gyújtogatás.

Berlin, szeptember 18.

A Wolff-ügynökség jelenti: Hartos tábornok a 15-ik orosz hadtest parancsnokát, aki elrendelte, hogy minden keletporoszországi helységet gyujtsanak fel csapatai és minden férflakost, ha nem is vett részt a harcban, ha készségesen ki is szolgáltatta az élelmiszereket és egyebeket, löjjenek agyon, láncrizerve Halléba vitték, hol haditörvényszék elé állítják.

Francia vereségek.

Budapest, szeptember 19.

A nagyhadszállás ma délelőtt tegnap esti jelentéseinek kiegészítéseképpen a következőket közli: a 13 és a 4. francia hadtest és egy további hadosztály részei tegnap Vayoultól délre döntő vereséget szenvedtek és öt üteget veszítettek. A csatavonalunk egyes állásai ellen intézett ellenséges támadások véresen összeomlottak, hasonlóképpen visszataszítottuk a francia alpesi vadászok előnyomulását a Vogezeke-láncolatánál a Breusch-völgyben, a Rheims mellett levő Schateau Brimont bevételénél 3500 foglyot ejtettünk.

Katonáink hősiessége.

Budapest, szeptember 19.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese egyes külföldi sajtóorganumoknak hadseregünk nemzetiségbeli csapatairól közölt ferdítő és képten alitásaikkal szemben megállapítja, hogy úgy az orosz-galicziai csatamezőkön, mint a balkáni harc-színtéren németek és magyarok, északi és déli szlávok, olaszok és románok a legfelsőbb Hadurhoz való hű ragaszkodással és tudatában annak, hogy milyen szent javakat védelmeznek, valamennyien oly csodás hősiességgel küzdenek, hogy tulnyomó ellenségeinknek elismerését is kivívták. — Így Északon a szlovénekből, horvátokból és olaszokból álló 79-ik gyalogzred Lemberg-nél kiváló bravúrral és elszántsággal harczolt és nagy veszteségeit állhatatosan viselte el, a délvidéken pedig otocsányi 79-ik gyalogzred az alsó Drina mentén való nehéz harcokban tartott ki hőiesen.

Erős kitartással a győzelem felé.

Budapest, szeptember 19.

A főhadiszállás jelenti, hogy Dankl Viktor lovassági tábornok szeptember 14-én hadsereg parancsot bocsátott ki, melyben a következőket mondja: a derék első hadsereg egy rendkívül nehéz hadműveletet fényesen oldott meg Kraszniknál és Lublin előtt az oroszokat döntőleg megvertük, azután az erőtmeűyszerű állásban elhelyezkedett ellenséggel két héten át éjjel-nappal harczban álltunk és annak számtalan támadásait mindannyiszor eredménytelennel visszavertük és miután az oroszok naponta újabb erősítéseket kaptak és végül legalább kétszer olyan erősekké lettek, mint mi, támadásainkat önként beszüntettük, hogy a hozzánk csatlakozó többi hadseregünkkel vállvetve tovább küzdjünk.

Új korszakot irnak a világtörténelembe.

A szerbek Oroszországtól biztatva, talán a kétségbeesés által is hajtva, e hó első felében több helyen átjöttek a Száván s betörték a Szerémségbe.

Hivatalos értesítés tudatja a magyar közönséggel, hogy ma már egyetlen szerb katona sincs a magyar földön, a szerb csapatok pozdorjává verve menekültek katonáink fegyverei elől; nagy részük foglyul esett; kalandvágyukból alaposan kiábrándultak s örültségig vakmerő kísérletüket nem lesz többé kedvük megismételni.

Az északi hadtérén való helyzetünkről részletesen beszámol Höfer vezérőrnagy jelentése, tájékoztatva úgy az óriási nagy számú ellenség mozdulatairól, mint a velük szemben elért, hősiességen kivívott sikerekről. Derék és három hét óta szakadatlanul harcoló csapataink — mondá Höfer — mint eddig az összes csatákban, úgy Lemberg előtt is, a legnagyobb mértékben kitétek magukért. Az ötnapos csatában mindkét fél súlyos veszteséget szenvedett; kiváltképp Ravaruskánál vertük vissza véresen az oroszok több éjszakai támadását.

A mi győzelmeink arányát úgy az oroszokkal, mint a szerbekkel szemben megállapítja a hivatalos kimutatás, melyet a tápellátó bizottságoktól szereztek be. Eddig 41000 orosz és 8000 szerb fogoly szállított a monarchia belsejébe s a harcokban több mint 300 tábori ágyut zsákmányoltunk.

Kelet-Oroszország mellett a német hadsereg folytatja győzelmeit Hindenburg vezetése alatt. Uralkodónk a szövetséges sereg hős tábornokának a Szent István-rend nagykeresztjét és a katonai érdemkeresztet a hadi ékitményekkel adományozta.

Franciaországban teljes erővel tart a küzdelem. A francia seregek vereségeket szenvednek. Ezenkívül Franciaországban beállott a pénzügyi válság is.

Hogy az angolok nem segíthetnek a francziákon, azt az angol sajtó is mondja, megállapítván, hogy az angol csapatok Franciaországban oly erőltetve menelnek, hogy a katonák kénytelenek felszerelésüket eldobálni. Elmondja továbbá, hogy a németek két hét alatt befejezik a francziaországi hadjáratot és azután teljes erővel Oroszország ellen fordulnak.

A francia harctérén kivívott német sikerek eddigi híreit megerősíti a nagy főhadiszállás újabb jelentése, mely hangoztatja, hogy az a harc, mely a nyugati hadsereg balszárnyán két nap óta folyik, szeptember 15-én kelet felé a csatlakozó seregekre Verdunig is kiterjedt s a terjedelmes harcmező néhány helyén eddig a német fegyverek sikerei állapíthatók meg. A harc tovább folyik.

Angliának is más irányba kell most figyelmét koncentrálnia. Indiában az angolok ellen forradalom olyan mértékűvé fejlődött, hogy az angol uralmat elpusztítással fenyegeti. Angliának nincs ereje hozzá, hogy ezzel a forradalommal megküzdjön. Tehát Anglia Japánhoz fordult és tőle katonai segítséget vásárolt. Japán súlyos feltételeket szabott, szabad bevándorlást a japánok számára a Csendes tenger brit birtokaira, kétszáz

millió dollár kölcsönt Japán számára és szabad kezét Kinában. Anglia azonban annyira megvan szorulva, hogy ezeket a feltételeket is, amelyek végkövetkezőképpen a brit birtokokat kiszolgáltatják Japánnak, elfogadta.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Az országgyűlési képviselőválasztónak az 1913. évi XIV. t.-cz. 57. §-a alapján összeállított 1915. évi ideiglenes névjegyzéke Alvinczen, Gyulafehérvárról, Magyarigenben és Nagyenyeden a polgármesteri hivatalban, illetve községi előjáróságnál, községenkénti névjegyzék az illetékes polgármesteri hivatalban, illetve a községi körjegyzőknél 1914. évi október hó 10-től bezárólag 1914. évi november hó 10-ig közszemlére kitétetik.

A felszólalások 1914. évi október 10-től bezárólag 1914. évi október hó 25-ig, az észrevételek pedig 1914. évi október hó 10-től 1914. évi november hó 10-ig nyújthatók be.

Ugy a felszólalások, mint az észrevételek a Központi Választmányhoz intézendők, s a szükséges bizonyító iratokkal felszerelve városokban a polgármesternél, nagyközségekben az előjáróságnál, kisközségekben a körjegyzőnél nyújthatók be.

Minden felszólalás csak egy-egy személyre vonatkozhatik, s észrevétel minden felszólalásra külön nyújtható be.

Az ideiglenes névjegyzék a jelzett helyeken és időben naponként d. e. 8 órától 12 óráig tekinthető meg, s köznapokon délután 2 órától 6 óráig lemosolható.

A legtöbb adófelvétel törvényhatósági bizottsági tagok 1915. évi névjegyzékének kiigazításánál alapul szolgáló m. kir. adóhivatali kimutatások a vármegye székházának kiadóhivatalában az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a értelmében folyó hó 17-től kezdődőleg 8 napon át a delelőti hivatalos órák alatt betekinthetők, s ugyanezen idő alatt az azok ellen netán emelt felszólalások az alispánhoz beadhatók.

A hármasszánt veresége.

Megdul az óriási csata Páris és a Vogézek között, még északkeleten fogcsikorgatva áll a monarchia haderejével szemben a tapodtat előrejutni nem tudó orosz tulerő, de már az eldöntetlenség ellenére is megállapítható, hogy a monarchia és Németország megbonthatatlan fegyverbarátsága döntő diadalt aratott a hármasszántban. A híres ántánt, amely annyiszor rémitgette Európát, amely oly sokszor szólott bele nyeglén és felfuvalkodottan az európai diplomácia munkájába, most széthullott elemeire és önmagát marja, mint egy mérges vegyi folyamat. Niivánvaló, hogy az oroszok galicizai akciójikkal alaposan cserben hagyták Franciaországot, melyet állandóan azzal hiteltettek, hogy offenzívájukkal főként Németországot árasztják el és most kitűnt, hogy az orosz csakis a saját érdekeiért harcol. Péterváron egyetlen cél: a monarchiaellenes háború, vagyis az a százötven éves politika, amely Nagy Péter végrendeletére támaszkodik. Hiába tömte a francia nemzet milliárdjait orosz szövetségeseibe, ennek most kisebb gondja is nagyobb annál,

hogy Németországot megtámadja és bevonuljon Berlinbe. Maguk az oroszok is beismerik ezt. Hivatalos jelentéseikben a keletporoszországi harcokat apró esetpatéknak nyilvánítják, csak a galicizai harcokat nevezik komoly ütközeteknek.

Franciaországnak semmiképpen nem érdeke ez a monarchia ellen intézett orosz offenzíva és már Párisban, amelyet komolyan szorongat a német haderő, véres forradalmi hangok törnek ki a szövetségesek ellen. „El vagyunk árulva!” — kiált fel Párisban egy kétségbeesett röpirat, melyet százezerszáira kapkod és olvas a forradalmi eszmékkel telített tömeg. Kiderült, hogy ennek a nagy világháborúnak a számláját egyedül Franciaország fogja megfizetni. Anglia kalmárbeesülettel cserbenhagyja harcoló szövetségeseit. Hájóhadával nem mer rárohanni a német flottára, nem mintha attól félne, hogy megverik, hanem főként azért, és ezt sajtója is beismeri, mert tart tőle, hogy csatahajóinak nagy része el fog pusztulni s ezzel a brit nemzeti vagyon erősen károsodna. Tehát a károsodástól fél, ezért hagyja cserben szövetségeseit, a francia nemzetet, amely ebben a háborúban becsületesen és komolyan mindenét feláldozza.

Ez a helyzet mai sepe és noha a Vogézek és a francia főváros között ma megeldöntetlen a világtörténelem egyik legnagyobb szerű csatája, az ántánt már végleg elveszítette a maga nagy csatáját. Hiába iparkodnak Olaszországot maguk felé terelni, ez nem sikerül nekik. Olaszország, noha semleges, hű marad a kettős szövetséghez. Maga a Popolo Romano írja, hogy az olasz minisztérium becsületes emberekből áll, akik nem törik meg a hűséget, hogy Ausztria-Magyarországot a harminczöt éves alliansz után egy kritikuss pillanatban megtámadja. Az európai háború eddigi eredménye tehát az, hogy a hármasszövetség győzelmesen maga alá teperte a szétomló ántántot.

Nagyenyed város nemeslelkű lakóssaihoz.

Mint hogy főgimnáziumunk internátusa jelenleg katonai kórháznak van berendezve, gondoskodnunk kell vidéki tanítványaink ideiglenes elhelyezéséről, mert csak így tudjuk lehetővé tenni, hogy a tanítást minél előbb megkezdhesük.

Ezért azzal a tiszteletteljes kéressel fordulok városunk nemeslelkű lakóssaihoz, hogy kiki körülményeihez képest 1—2 tanulóknak ingyen lakást kegyeskedjek adni addig, míg internátusunkat tanítványaink részére ismét használatba vehetjük.

Nagyenyed, 1914. szeptember 17.

Kiváló tisztelettel

Molnár Károly, s. k. igazgató.

A múlt hét eseményei.

Szept. 12. Hindenburg tábornagy a keletporoszországi orosz sereget teljesen megverte. 60 ezer orosz fegyver, 80 ágyú és egyéb hadi anyag került kézre.

A lemberg-i csatában a grodeki műut mentén és attól délre harcba vetett haderőnknek sikerült az ellenséget öt napi heves küzdelem után visszaszorítani, tízezer orosz elfogni és számos ágyut zsákmányolni,

Ez az eredmény azonban nem volt teljesen kihasználható, mivel északi szárnyunkat Ravaruskánál nagy túlerő feyegeti és ezenkívül újabb orosz erők nyomultak úgy a Dankl-hadsereg ellen, mint az ezen hadsereg és a csatater közti területre. Tekintettel az ellenség nagyon jelentékeny túlerőjére, ajánlatos volt három hét óta majdnem szakadatlanul hősiessé harcoló hadseregeinket kedvező terepszakaszban gyülekeztetni és a további hadműveletekre készen tartani.

Páris körül kétszázötven kilométer frontban állandóan folynak a harcok.

Marokkóban intenzív felkészítés tört ki. A gyöngye francia helyőrségek alig tudtak védekezni a felkelők heves támadásai ellen.

Szept. 13. A galicziai harctérrel 2000 orosz foglyot szállítottak az esztergomi táborba.

A vilnai orosz hadsereg II., III., IV. és XX. hadtest, 3. és 4. hadosztály, öt lovas hadosztály a Mazuri-tavak mellett lefolyt ütközetben és az azt követő üldözésekben teljes vereséget szenvedett. A grodnói tartalék-hadsereg (XXII., a VI. hadtest és a III. szibériai hadtestek részei) a Lycknél lefolyt külön ütközetben vagy veszteségek érték halottakban és sebesültekben.

A német császár legkisebb fia, Joachim herceg az északi csatában shrapnellől megsebesült.

Szept. 14. Az oroszok régen hirdetett terve, hogy a monarchia hadsereget harcossáik tömegével egyszerűen legázolják a szilézia felé fordulnak, csődöt mondott. Az oroszok főhadserége egy lépést sem képes tenni, megakad azon a vasgyűrűn, amelyet vitézül harcoló seregünk alkot az északi határokon a Nemetország, amelyet nem fenyeget az a veszedelem, hogy az orosz monstrum hátra támadhatja, nyugodtan vetheti minden erejét a nyugati harctérre s hagyhat aránylag csekély erőket a keletporosz határokon. A monarchia feladatának teljesen megfelelt. Nemetország nem várt tőlünk egyebet, s nem is várhatott, hiszen igen jól tudta, hogy magunkra hagyatva szinte hihetetlen túlerővel állunk szemben. Sőt ennyit sem várt s hadseregünk vitézsége bámulatra ragadja a legoptimistább katonai köröket is.

A szerb csapatokat, amelyek a Száván át hazánk területére betörték, részben megsemmisítettük, részben visszavertük. Egyetlen harcoképes szerb katona sincs a mi területünkön. A szerbeknek kedvüket szegtük, hogy ezeket a betörési kísérleteket megismételnek, igaz, hogy ennek a lehetőségét is elvettük tőlük. A szerb csapatok garázdálkodása, amely nyilván orosz biztatásra történt és arra való számítással, hogy csapataink zöme az északi határon van koncentrállva, nem tartott sokáig. Mihelyt valahol átmérsékelték hozzánk, megfelelő csapatokat tudunk velük szembeállítani és a nyolcnapos tisztító munkának teljes lett az eredménye.

Hadseregünk dicsérete.

Arra nézve, hogy a semleges külföldön milyen objektíven ítélik meg az osztrák-magyar hadsereget, jellemző a Nieuwe Rotterdamsche Courant cikke, amely a következőket mondja:

A legsúlyosabb feladat a mostani világháborúban talán az osztrák-magyar monarchiára hárul. A Habsburgok birodalma

ugyanis kénytelen az orosz kolosszussal közvetlen küzdelembe bocsátkozni és legerősebb támadását kivédeni. Aki ennek a súlyos katonai feladatnak katonai nehézségeit méltányolni tudja, az az osztrák-magyar hadseregéről csak tisztelettel és csodálkozással beszélhet, mert ez a hadsereg nem csak hogy föltartóztatta a szám szerint háromszoros túlsúlyban lévő orosz haderő közeledő áradatát, de a csatáknak egész sorozatát megnyerte, olyan csatákat, amelyeket a történelem mindenkor a harcászati tudás mesterműveiként fog emlegetni.

Kénytelenek vagyunk beismerni, hogy Ausztria-Magyarország viszonyait nem értették meg. Mindazt, ami ott csupán politikai párharc volt, tévesen áthidalhatatlan ellentétnek tartottuk. A harci riadó első megharsonására azonban Ausztria-Magyarországban azonnal megszünt minden párharc és valamennyi nemzetiség egyetlen hatalmas phalanx-szá tömörült. Ennek a tömörülésnek hű képét mutatja a szervezett és kitűnően képzett osztrák-magyar hadsereg, amelyről a háború folyamán kétségelentül gyakran fogunk hallani, még pedig olyankor, midőn a legborzasztóbb orosz támadások elhárításáról lesz szó. Ausztria-Magyarország méltán lehet büszke arra a szerepre, amelyet a milliók óriási küzdelemben visz.

Hálás köszönet

a nagyenyedi Vörös-Kereszt részére küldött adományokról.

(II. közlemény.)

Nagyenyedi csizmadia-ipartársulat 50 kor., dr. Mátyás Mihályné 8 kor., Cirner újságyújtó szekrényében 84 fill., dr. Müller Zoltán 20 kor., Jancsó Sándor 10 kor., Vita Ödönne 10 kor.

Számosan küldöttek ételnevet, dohányt. Különös elismeréssel tartozunk Szabó Lajos főszolgabíró kedves nejeinek, ki két kissten és egy nagy csomag ágyneműt és fehérneműt küldött, jelentékenyen segítve folyton szaporodó vitéz sebesültjeink szükségletén.

Fogadják nemes szívű adakozóink igaz halálukat. Kérjük a t. közönséget, hogy pénzt, dohány-neműt, alsóruhát, inget, zsebkendőt szíveskedjék ajándékozni. Hósapkákat, csukló- és térdmelegítőt, haskötőket is szívesen fogadunk és eljuttatjuk vitézeinkhez. Nagyenyed, 1914. szeptember 19.

Br. Bánffy Kázmírné, elnök.

HIREK.

A debreczeni m. kir. tudományegyetemen a rendes beiratkozások a kivételes állapotokra való tekintettel f. évi szeptember hó 16-án vették kezdetüket s bezárólag szeptember hó 30-áig tartanak. Akik valamely elháríthatatlan akadály miatt a fent említett határidőn belül beiratkozni nem tudnak, azok kötelesek akadályoztatásukat hitelesen igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket annak a karnak dékánjához, amelynek kebelébe fölvetetni óhajtanak legkésőbb szeptember 30-áig benyújtani.

Kántori próbaéneklés. Ma — szept. 20-án — délelőtt 10 órakor a rendes templomi istentisztelet keretében a református templomban Pongrácz József zabolai

kántor fog pályázati próbaéneklést tartani, mire a közönség és egyháztagek figyelmét felhívja a Lelkészi Hivatal.

Zsidó újév. Izraelita polgártársaink újév ünnepe e hó 22-én kezdődik. E nappal 5675. évet irnak. Az év legnagyobb ünnepe a Jom-Kippur a nagy bűjt-nap szeptember 30-án lesz.

Református kántorválasztás. A református egyháztagek tudomására hozzuk, hogy egyházi felsőhatóságunk a kántorválasztást f. évi november hó 27-én — vasárnap — délután 3 órára tűzte ki. A választást Szécsi Ferencz egyházmegyei főjegyző és Váro Ferencz egyházmegyei tanácsos vezetik. A választás helye a várbeli tanácsterem. Szavazattal bírnak a választók nevjegyzékébe felvett egyháztagek, — kiket a választáson való pontos megjelenésre ezen az uton is felhívunk. Református Lelkészi Hivatal.

Büntetik a vészmadarakat. A hamis hírek terjesztőit, valamint azokat, akik veszedelmes nyilatkozatokra ragadtatják magukat, szigorúan megbüntetik. A bécsi bírószakácsnét hamis, nyugtalanító hírek terjesztése miatt egy havi elzárásra. Rapó Elkán kereskedősegedet katonai intézkedések becsmérlő nyilatkozata miatt egy havi elzárásra és Waldinger Venczel bolti szolgát hasonló vétség miatt hat heti elzárásra.

Nagyenyed rt. város területén a közbiztonsági szolgálat, valamint az ezzel összefüggő nyomozó cselekmények teljesítését, — amint lapunk mult számában már röviden közöltük, — f. évi szeptember 2-án este 9 órakor a m. kir. csendőrség vette át. Tájékoztató közöljük a rendőrkapitányi rendelkezést:

1. Midőn a csendőr valakivel szemben nyomatekosen fellepni akar, az illetőt, vagy illetőket a „törvény nevében” szavakkal szólítja meg.

A szolgálatban levő csendőr felhívásának mindenki különbség nélkül legyen az akár polgári vagy katonai személy, utólagos panaszlasi jogának fenntartása mellett, engedelmeskedni tartozik.

2. A csendőr szolgálatának teljesítése alatt ugyanazon törvényes jogokkal van felruházva, melyekkel minden katonáról bir, és a törvények minden hatósági személyre és polgári avagy katonai örökre kiterjedő külön oltalmában részesül, amiért is a csendőrnek minden szóbeli vagy tettleges megsértése és ellenében kifejezett mindenemű erőszakos ellenszegülés az érvényben álló polgári vagy katonai büntető törvények szerint büntetettik, ha pedig a tettes tényleges szolgálatban álló katona vagy honvéd: azzal szemben katonai büntető törvény határozományai értelmében haditörvényszéki-eg éppugy járandó el, mint ha a tettet őrhelyen álló katonai ör ellen követte volna el.

3. A szolgálatot teljesítő csendőr fegyverének használatára mindenki ellen jogosítva van:

a) aki a csendőrt erőszakosan megsérti, vagy őt támadással veszélyesen fenyegeti;

b) ha a tetteért gonosztevő vagy alapos gyanuval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás dacára magát meg nem adja vagy esetleg védet helyzetéből eljőnni vonakodik;

c) aki figyelmeztető utasításainak őt szolgálata teljesítésében meggátlandó, tettelesen ellenszegül;

d) aki mint veszélyes gonosztevő a csendőrség által elfogandó vagy elfogás végett üldöztetik, elfogatik vagy őrizete alá adatik és bár erőszakos ellenállás nélkül, de a megállapításra célzó fenyegető rákiáltás dacára elfut, ha visszatartóztatására más mód nem létezik;

e) aki háború, vagy ostromállapot idején magát gyanussá teszi és a felhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad.

A csendőrség kizárólag saját előljáróinak fegyelmi hatalma alatt áll, minek folytán úgy a hatóságoknak, valamint magánosoknak minden ügyben, mely a csendőr veszélyét illeti, a csendőr közvetlen tiszt előljárójához, a szakaszparancsokhoz kell fordulniok.

— **Ne mulassunk!** Majláth püspök pásztorlevelében hívja fel a papság és a hívek figyelmét arra, hogy nehez napjainkban mindenféle mulatságtól tartózkodjanak. Nem férhet össze az igaz hazafiúi lélekkel a mulatozás, mikor vereink ezrei aldozzák fel életüket a hazáért. Mindenben a legnagyobb takarékoságot ajánlja.

— **Ermelegítők és hősapkák.** Leányiskoláinkban a tantestületek lelkesen fáradoznak az ermelegítők, haskötők és hősapkák készítésével. Az elemi osztályokban részben a szülők hozzájárulásából horgolnak a kisleánykák ermelegítőket, a polgáriban pedig hősapkákat kötnek és haskötőket készítenek a leányok. Az iskolákon kívül városunk hölgyközönsége otthon is készít a hadba vonult katonák részére teli védő ruhát.

— **Magyarkapud és Paozalka községei** az Alsó-Fehér vármegye közigazgatási bizottsága által pártolt kérelmekre a Tövis 1. sz. pósthivatal postai kézbesítő kerületéből a Tövis 2. sz. pósthivatal postai kézbesítő kerületébe kebeleztettek az ez év szeptember hó 16-ával.

* **Fontos!** Felhívjuk a tisztelt gazdaközönség becses figyelmét a gyakorlatban fényesen bevált Corbin nevű új vetőmagvédő szerre, mely az elvetett magoknak és kikelő vetésnek biztos védelmet nyújt a varjak, az egerek, a különböző rovarok és mindennemű más káros állat ellen, megóvjá továbbá az ősökgomba és egyéb előző szervezetelek okozta betegségekkel és esőáztatás talajban az elrothadástól. Kiváló tulajdonságai és biztos hatása folytán felülmúl minden eddig ismert magosóvédő vegyszert. Felvilágosítással szolgál: Winkler János Nagyenyed.

Csillagos gyászfátyol.

Irta: Dr. Szász Károly.

Gyászfátyol borítja mi magyar hazánkat,
Sötétbe burkolva bérceket, rónákat,
Széttérjeng a boru, leplen e fátyolnak:
Vajjon mi lesz holnap, vajjon mi lesz holnap?

Vaj' a harcmezőkről jönnek-e ők vissza?
Tőlünk vett vértüket idegen föld issza?...
Hálát rebegünk: bár lassuk őket béna,
Sirunk, ha fekszenek valahol... ott, némán.

Mig a csaták terén falvak lángra gyulnak,
Kulcsolt kezeink itt az ég felé nyulnak;
Bizton hamarabb ér ég az imádság,
Mintsem a lángnyelvek az Ur trónját lássák.

Mert millió csillaggal hintve ez a fátyol,
Ugy lenntről és fenntről, mint közelről s távol:
Alól ima — könnyek tabozó tűzfénye,
Fent égből könyörgött Igazság reménye, —

Közében a Hitnek sugara nem farad,
Távolból győzelmek, hősök híre arad...
Dicsóultek, elők csillaglaborától
Napstüéses leszen s fölszakad e fátyol!

VILÁGHÁBORU

1914 cím alatt **most** jelenik meg Sopronban, Röttig Gusztáv és Fia kiadócégnél a folyó háboru története folytatásos, 32 oldalas, elsőrangú képekkel díszített rendkívül érdekes füzetekben. Érdekes tartalmánál fogva mindenki szívesen veszi a csinos kiállítású füzeteiket, melyeknek ára számonként **30 fillér.**

Terjesztésük által tetemes **jövedelemre tehet szert** bárki. Ebbeli felvilágosításokkal készséggel szolgál a kiadócég. — Levelek czimezendők:

ROTTIG-NYOMDA, SOPRON.

— **Aktuális könyv folytatásos füzetekben.** „Világháboru 1914” a címe annak a díszes kiállítású folytatásos megjelenő könyvnek, mely a jelen mozgalmas idők eseményeiről számol be. Érdekesítő tartalommal és művészi kivitelű képekkel tájékoztat mindenkit részletesen, vitéz hadseregünk sikereiről, a világháboru minden mozzanatáról, valamint a háboru lezajlása után várható átalakulásokról. Az első füzet tartalma: 1. Bevezetés. 2. Ferencz Ferdinánd. 3. Sarajevóban. 4. A gyilkosság. 5. Sir a király. 6. Az árva. 7. A monarchia elégtételi követel a gaz gyilkosságért, de Szerbia megtagadja. 8. Az első mozgósítás híre. diadalmában az ország. 9. Az első csatapató. 10. Elmegy a hadüzenet Szerbiának. 11. Szöknek a szerbek. 12. Az első agyulövés. 14. képpel, színes címlappal. Minden füzet 32

oldal terjedelemben jelenik meg, meg nem határozott időközökben az utolsó hét háboru eseményeit ismertetve. A tartalmas könyv 30 filléres füzetekben kapható Röttig Gusztáv és Fia cégnél Sopronban, a táblákkal jelzett üzletekben és a minden városban kijelölt terjesztőknél. Előfizetéseket 10 füzetre 3 K árbán a portóval együtt Röttig-nyomda Sopron cím alatt lehet eszközölni.

— **Az Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt** értesíti ügyfeleit, hogy ugy a központban mint a nagyenyedi fiókintézetnél a moratorium tartama alatt is elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára e dövös kamatozás mellett és azokat a moratorium alatt is megállapodás szerint fizeti vissza. 270 5—

Izléses

könyv- és könyvmai nyomtatványokat, litografiai kivitelű takarékpénztári részvényeket, okleveleket, térképeket, vázlatokat, folyóiratokat, képes árjegyzékeket, hirdető táblákat, levélpapirokat, vignettákat, mindenféle doboz- és papír-árut — a háboru ideje alatt is — olcsón és csinos kivitelben készít a

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár R.-t. Nagyenyeden.

Villamos erőre berendezve. Kiallításokon arany éremmel és számos első díjjal kitüntetve.

Levél- és sürgönyczim: Papírárugyár Nagyenyed.

3 ELLENSÉG varju egér űszök

375 1—4

kártevésai ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 8 év óta bevált kitűnő védőszer

Corbin

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csirázását. Egyszerű alkalmazás! Olcsó! Nagyszerűen bevált buza, kukoricza, zab, rozs, répamag árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében! Igen érdekes leírást, használati utasítást és arajánlatot ingyen küld: **Dr. Keleti és Murányi** vegyszertgyára Ujpest, valamint a föelárusító:

Winkler János, Nagyenyed.

2.412—1914. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Szt. Mihály

országos vásár

folyó évi szeptember hó 24-től bezárólag szeptember hó 28-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember hó 24-étől, csütörtökön reggeli 5 órá-tól kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1914. évi szept. hó 9-én.

A városi főkapitányságtól:

Beő Ferencz, főkapitány.

374 1—1

Elismert legtartósabb

és

legolcsóbb szőttesárak

Lingner György

nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz. Ifj. Mészáros János és Társánál Főter és a **Fogyasztást szövetkezetben**

ÉRTESETÉS.

Az Első Magyar Általános Biztosító r.-t. nagyenyedi ügynöksége értesíti az igen tisztelt feleket, hogy az összes itt levő és f. év július hó végéig esedékessé vált értékeket a gyulafehérvári főügynökség bekérte. Ezen értékeket a mennyiben azok az előírt várakozási időt meg nem haladták, a pénz beküldése mellett a gyulafehérvári főügynökség szolgáltatja ki. A f. év augusztus 1-től a nagyenyedi ügynökségnek beszedés végett küldött és küldendő értékek a lejárati napjától számítva csak **40 napig** lesznek az enyedi ügynökségnél visszatartva, mely idő alatt a felek a nyugtákat Földes Ede könyvkereskedésében kiválthatják.

Az Első Magyar Ált. Bizt. r.-t. nagyenyedi ügynöksége.

HIRDETÉSEKET legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala